

Specvlvm Privilegiorum Regularivm In Commvni

Pedro <de los Angeles>

Coloniæ Agrippinæ, 1681

Sectio I. Quid, & quotuplex sit Privilegium, quę ejus proprietatis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61715)

SPECVLVM PRIVILEGIORVM REGVLARIUM IN COMMVNI.

DISPVATIO PRIMA.

De quidditate, seu natura privilegiorum.

DE privilegijs Ecclesiasticis latè olim, præcipuè differēbant Canonistæ: Sed jam ævo nostro tam Theologi, quam Summistæ non renuunt eos æmulari: quorum aliqui solum de eis agunt in communi; caliginem ex variatione, & instabilitate particularium ortam fugientes. Alii verò in obsequium confessoriorum ad particularia descendunt. Omnes laudo, & veneror; sed primis adhæreo, propter eorum rationem, & quia radicatus agnitis ipsorum fundamentis: Cuilibet etiam mediocriter docto plana erit via, ut in casibus occurrentibus, sing. offensione, ad particularia descendat.

SECTIO I.

Quid, & quæplex sit privilegium; quo ejus proprietates

I. i. **P**rivilegium nihil aliud est, quam *lex privata, aliquod speciale benefi-* *cium concedens. Dicitur privata, non quia* *multos læpōnon: officias; cum hoc sit de* *tatio-*

ratione legis, sed quia non omnes universaliter, sed privatum genus personarum tangit. Dicitur *lex*, non strictè & absolute, sed latè, seu secundum quid: non enim regulariter imponit obligationem privilegialis operandi, juxta concessa in privilegio, quod petit rigorosa lex; licet aliquibus illam imponat, juxta dicenda *Disp. 4. sect. 2. num. 2.* Dicitur *speciale beneficium concedens*, sub quibus verbis continetur qualibet gratia, favor, & quidquid potest esse utile privilegiato; undè concessio indulgentiæ, carniæ, & laetiorum comestio in diebus vetitis, & facultas absolvendi præcipuè pro aliqua Communitate, & in perpetuum concessa, & similia, inter privilegia computanda veniunt. Insuper de ratione privilegii est, quod semper operetur aliquid præter jus commune, vel contra illud: quod addo, quia non semper est necessarium, ut operetur contra, ut alicui absque solido fundamento voluit; sufficit enim, quod extra illud operetur; ut patet in concessione indulgentiarum, quæ ad privilegia reducuntur, modo dicendo, *Disp. 8. sect. 3.* & tamen non contra, sed præter jus commune conceduntur. Nec invenies in jure indulgentias prohibitas. Sic Bonacina *Disp. 1. de leg. quest. 3. num. 1.* Portel. *verb. Privileg. num. 1.* Bordon. *Tom. 2. var. resolut. resol. § 2. art. 4.* de quo infra fulius dicemus.

2. 2. Quamvis variæ privilegiorum divisiones inveniantur apud Authores: Tamen, qui, aut benè notat Donatus *Tom. 1. tract. 4. de privileg. q. 1. num. 4.* qualibet privilegia in rigore, vel sunt absolute realia, vel absolute personalia, vel de illis participant, & sic omnia ad realia, vel personalia reducuntur, v.g. *generale, particula-*

re, locale, corporale, mixtum, & alia similia. Hinc ut brevitati intentæ consulam ad limen operis, solum *reale, & personale* explanabo: Cætera verò in discursu operis, juxta exigentiam doctrinæ explicanda differo.

3. Privilegium *reale* est, quod immediate conceditur omnibus, vel aliquibus in communi, puta statui, Religioni, officio, Ecclesiæ, Conventui. Privilegium *locale* est, quod alicui determinato loco, ratione sui conceditur, & potest aliquando inter realia reputari, aliquando verò inter personalia; quia de utrisque invenitur participare, ut ex dicendis, propriis locis constabit. Privilegium *personale* est, quod immediate conceditur personæ particulari, ratione sui, & in ea sistit, nisi aliud in ipso privilegio notetur.

4. Privilegium *reale* transit de persona in personas, sequendo semper rem, locum, dignitatem, Religionem, & personas, cum quibus semper conjunctum manet, & sic est perpetuum. *Personale* personam sequitur, & cum illa exinguitur; ratio est, quia primum respicit bonum commune, secundum verò, bonum privatum, *Suar. lib. 8. de leg. cap. 10 & 11.* cum cæteris. Hinc habes, quod privilegio concessio alicui Religioni in communi, nullus particularis, etiam Generalis, renuntiare potest; sed quis hoc possit, dicitur *infra* loquendo de *renuntiatione privilegii* *disp. 3. sect. 1.*

5. In dubio, an privilegium sit *reale*, vel *personale*; si sit favorabile judicando in est reale; si sit odiosum, personale, Portell. *ubi supr. num. 4.* Bonacina. *punct. 1. n. 7.* Bordon. *num. 15.* & alij multi.

6. Sed est notandum, quod privilegium pure favorabile est illud, quod ita fa-

vet privilegiario, ut nulli juri, nec tertio præjudicet. *Odiusum* est quod præjudicat juri, sive communi, sive speciali, ut privilegium non solvendi decimas, absolvendi à reservatis, seu dispensandi. Verum est, quod in his privilegiis, vel potest attendi favor privilegiati, vel damnum tertij. Si primum attendas, erit favorabile, & sic petit amplè intelligi. Si secundum, est odiosum, & sic stricte; sed quomodo ad praxim adaptanda hæc sint, dicam mox *sect. sequente.*

7. Cum ferè omnia privilegia concessa Regularibus, sint primò, & per se concessa, vel toti Religioni, vel alicui Provincia, Conventui, Ecclesie, vel Dignitati, vel particularibus in communi, ut ex ipsis constat, absque dubio judicanda sunt realia, & perpetua, vel respectu totius Religionis, vel Provincia, Conventus, seu officij; etiam si personæ in eis varientur, quia faciunt unum morale, sicut aqua fluvij. Sic communiter Doctores, *Rodr. Tom. 1. question. Regul. quest. 16. art. 14. §. ex quibus. Comp. Hieronym. Rodrig. Resol. 116. num. 2. Portel, verb. Privilegium, num. 4. Bordon, num. 13. & constat ex dictis sup. n. 2.* Complures alias privilegiorum divisiones adducit, & compendio exponit noster Antonius à Spiritu sancto, in suo *tripartito Regularium directorio, Tract. 1. Disput. 1. sect. . . .* & noster Urbanus ab Ascensione, in sua *Theologia morali, canonica & practica, Tract. 2. part. 1. cap. 1. de privilegiorum divisione.*

SECTIO II.

De privilegiorum interpretatione, & ampliatione.

1. **N**Otate oportet Primò, quod

quando privilegium est *merè gratiosum*; & purum beneficium, ita ut neque juri communi, neque alteri nocet, est interpretandum latissimè, secundum quod proprietas verborum patitur, sive sit *naturalis*, sive *civilis*. Proprietas *naturalis* dicitur, significatio verborum, quæ ex simpliciter, & primaria impositione oritur. *Civilis* autem appellatur, quæ fit per extensionem, & participationem fictam à jure. v. g. Hæc dictio, *mors*, in propria naturali significatione significat mortem naturalem; at secundum jus, significat etiam mortem civilem, qualis invenitur in Religiosa professione. Et *filius*, secundum naturalem significationem, significat genitum, sed secundum civilem significat adoptivum; vide plura apud *Suar. lib. 6. de leg. cap. 1. Azor. Tom. 1. lib. 5. cap. 16. q. 4. Salas de Leg. disp. 21. sect. 3. n. 4. Rodrig. Tom. 1. q. 11. art. 6. Merolam Tom. 2. disp. 4. dub. 2. cap. 9. num. 8. & dub. 3. num. 17. usque ad 28. inclusivè*, ubi plura exempla adducit, notatu digna, ita communiter DD. habenturque expressè in *l. beneficium, ff. de const. Princip. & in cap. quia circa, de privileg. & cap. dilect. de donat. & in cap. olim, de verb. sign.*

2. *Secundò* nota, quod quia privilegia concessa Regularibus, data sunt in favorem causæ piæ, Religiosæ, & animarum (loquor de privilegiis realibus, non de personalibus) etiam si sint contraria juri communi, latè intelligenda sunt. Ratio est quia hujusmodi privilegia cum non uni personæ privatæ, sed toti Communitati concessa sint, & in perpetuum; in hoc æquantur legibus juri communi insertis, quæ latam interpretationem habent, *Silvest. verb. Privilegium, q. 3. Suar. lib. 8. de leg. cap. 27. n. 7. Enriq. lib. 7. cap. 22. n. 3. &c*